

PREDSTAVUJEME VÁM REGIONÁLNE PERIODIKUM

ŠTRBSKÉ NOVINY SÚ VYDÁVANÉ SPRAVIDLA 1X MESAČNE URČENÉ PREDOVŠETKÝM PRE OBYVATEĽOV OBCE ŠTRBA A JEJ ČASTÍ TATRANSKÁ ŠTRBA A ŠTRBSKÉ PLESO.

Z čísla 1/2020 sme vybrali niekoľko bibliografických záznamov:

Jubilejný 40. ročník volejbalového turnaja o pohár starostu obce / Volejbalový oddiel ŠK Štrba

In: Štrbské noviny : noviny pre občanov a návštevníkov Štrby, Tatranskej Štrby a Štrbského Plesa . - Roč. IX., č. 1 (2020), s. 26, ISSN:2453-6482

šport - volejbal - športové súťaže - O pohár starostu obce (40. : 2019 : Štrba, Slovensko) - Štrba (Slovensko) - Poprad (Slovensko : okres) - správy

Najznámejší obyvateľ horárne na Štrbskom Plese / Podľa knihy Milana Koreňa „Od Štrby po Štrbský štít“ voľne spracoval Peter Chudý

In: Štrbské noviny : noviny pre občanov a návštevníkov Štrby, Tatranskej Štrby a Štrbského Plesa . - Roč. IX., č. 1 (2020), s. 19-20, ISSN:2453-6482

Lehotský, Martin, 1890-1978 - lesníctvo - horárne - lesníci - Štrbské Pleso (Štrba, Slovensko) - Štrba (Slovensko) - Poprad (Slovensko : okres) - biografie

Novú knihu o histórii Štrbského Plesa vpreádzali k čitateľom vianočné vločky / Ing. Peter Chudý

In: Štrbské noviny : noviny pre občanov a návštevníkov Štrby, Tatranskej Štrby a Štrbského Plesa . - Roč. IX., č. 1 (2020), s. 15-16, ISSN:2453-6482

Chudý, Peter, 1952- - Sýkora, Michal, 1953- - Labuda, Vladimír - obce - dejiny obcí - prezentácie kníh - Grandhotel Kempinski (Štrbské Pleso, Slovensko) - Štrbské Pleso (Štrba, Slovensko) - Štrba (Slovensko) - Poprad (Slovensko : okres) - správy

Od oslobodenia našej obce uplynulo 75 rokov / Z kroniky obce spracoval Michal Petruška

In: Štrbské noviny : noviny pre občanov a návštevníkov Štrby, Tatranskej Štrby a Štrbského Plesa . - Roč. IX., č. 1 (2020), s. 8-10, ISSN:2453-6482

dejiny obcí - druhá svetová vojna (1939-1945) - 75. výročie - Štrba (Slovensko) - Poprad (Slovensko : okres) - správy

Rok 2020, rok plný okrúhlych športových výročí / Podľa knihy „J. Szentiványi a Štrbské Pleso“ a archívu obce Štrba voľne spracoval Ing. Peter Chudý

In: Štrbské noviny : noviny pre občanov a návštevníkov Štrby, Tatranskej Štrby a Štrbského Plesa . - Roč. IX., č. 1 (2020), s. 20-22, ISSN:2453-6482

dejiny športu - výročia a významné udalosti - športové súťaže - Štrbské Pleso (Štrba, Slovensko) - Tatranská Štrba (Štrba, Slovensko) - Štrba (Slovensko) - Poprad (Slovensko : okres) - správy

Štrbské bežky / Lyžiarsky oddiel ŠK Štrba

In: Štrbské noviny : noviny pre občanov a návštevníkov Štrby, Tatranskej Štrby a Štrbského Plesa . - Roč. IX., č. 1 (2020), s. 24-25, ISSN:2453-6482

Timko, Ivan, 1980- - Timko, Igor, 1978- - šport - beh na lyžiach - lyžiarske preteky - Areál bežeckého lyžovania Snow (Štrbské Pleso, Slovensko) - Štrbské bežky(7. : 2020 : Štrbské Pleso, Slovensko) - Štrbské pleso (Vysoké Tatry, Slovensko) - Poprad (Slovensko : okres) - Štrba (Slovensko) - správy

Tatranský pohár v behu na lyžiach a vrtkavé počasie preverilo pretekárov z piatich krajín / [autor] Lyžiarsky oddiel ŠK Štrba

In: Štrbské noviny : noviny pre občanov a návštevníkov Štrby, Tatranskej Štrby a Štrbského Plesa . - Roč. IX., č. 1 (2020), s. 23, ISSN:2453-6482

beh na lyžiach - lyžiarske preteky Športový klub Štrba - Tatranský pohár v behu na lyžiach (47. : 2019 : Štrbské Pleso, Slovensko) - FIS Slavic Cup (2019 : Štrbské Pleso, Slovensko) - Štrbské Pleso (Štrba, Slovensko) - Štrba (Slovensko) - Poprad (Slovensko : okres) - správy

NAJZNÁMEJŠÍ OBYVATEĽ HORÁRNE NA ŠTRBSKOM PLESE

Tento mesiac si pripomínáme okrúhle, 130-te výročie narodenia Martina Lehotského, ktorý sa stal najznámejším obyvateľom starej horárne na Štrbskom Plese v doterajšej histórii tejto osady. Martin Lehotský sa narodil v Kráľovej Lehote 18. januára 1890, lesnícku školu absolvoval v neďalekom Liptovskom Hrádku. Ako horár nastúpil najskôr do Tatranskej Lomnice, odkiaľ ho v roku 1918 preložili na Štrbské Pleso, kde prežil svoj celý produktívny vek až do roku 1959, teda neuveriteľných 41 rokov. Svojou odbornou lesníckou prácou zanechal trvalé stopy od Belianskeho potoka pod Kriváňom až po Mengusovskú dolinu.

Horári na Štrbskom Plese vždy patrili k tým osobnostiam, ktoré mali významný vplyv nielen na samotnú starostlivosť o prírodu a zver, ale aj na spoločenské dianie v tejto osade. O to prekvapujúcejšie je rozhodnutie terajších Štátnych lesov TANAPu, ktoré od decembra 2019 zrušili samostatný lesný obvod Štrbské Pleso a prerozdělili ho medzi lesné obvody Podbanské a Vyšné Hágy.

Tým prvým horárom, o ktorom máme historické záznamy bol František /Ferencz/ Zuskin, /1841 – 1924/, hlavný lesník celého Szentiványiovského revíru a zároveň lesný inšpektor rodiny Szentiványiovcov. Do rodiny Szentiványiovcov sa v roku 1877 priženil a potom býval s rodinou v Liptovskom Jáne až do svojej smrti.

Okrem toho, že sa František Zuskin staral o celý poľovnícky Szentiványiovský revír, zúčastňoval sa takmer všetkých poľovačiek, ktoré majiteľ Štrbského Plesa usporiadal v jeho okolí pre svojich hostí. Podľa záznamom to bol práve on, ktorý riadil aj výstavbu prvých dvoch objektov na Štrbskom Plese, či to už bola súkromná poľovnícka chatka Jozefa Szentiványiho v roku 1872, alebo Jozefova chata v roku 1875. Po predaji Szentiványiovských majetkov v roku 1901 prešiel pracovať na štátny lesný úrad v Liptovskom Hrádku.

Popri Zuskinovi sa priamo o Štrbské Pleso a okolie staral aj ďalší známy horár Jozef Kacvinský, ktorý západne od Štrbského plesa, pri Mokrom kúte upravil okolie tamojších výdatných prameňov a postavil pri nich chatku, ktorá neskôr niesla jeho meno. Do histórie sa zapísal aj jeho nasledovník, horár Peter Havaš – Horniček, ktorý pôsobil na Štrbskom Plese v rokoch 1901 až 1919 a patril medzi priekopníkov lyžovania v Tatrách, keďže pri svojej lesníckej praxi začal využívať aj vlastne vyrobené lyže z bukového dreva. Absolvoval aj lyžiarsky kurz Matthiasa Zdarského v rakúskom Lilienfelde a zaujímala ho aj lyžiarska výstroj. Za vylepšenie Bilgeriho lyžiarskeho viazania získal na lesníckej výstave vo Viedni dokonca zlatú medailu.

Horáreň na Štrbskom Plese.

V roku 1918 tak prichádza na Štrbské Pleso nový horár Martin Lehotský, ktorý sa vymenil s Petrom Havašom – Horničkom, ktorý prešiel do Tatranskej Lomnice. Martin Lehotský však medzi vtedajšími lesníkmi vynikal vzdelaním a prístupom k ľuďom. Veľmi často sprevá-

zížej zveri, hlucháňov a tetrovov vo Vysokých Tatrách. Prínosná je aj jeho činnosť spojená s budovaním turistických chodníkov a s rozvojom meteorologickej služby na Štrbskom Plese.

Nikdy neodmietol pomoc a radu pri budovaní nových vecí na Štrbskom Plese, stačí spomenúť jeho osobný prínos pri budovaní skokanského Jarolímkovho mostíka v ústí Mlynickej doliny v roku 1927, kedy poskytol robotníkom ubytovanie a stravovanie, či zapožičal potrebné náradie. Rovnakú pomoc poskytol aj pri výstavbe historicky prvého elektricky poháňaného lyžiarskeho vleku na Solisko v roku 1943.

Začiatkom roku 1935 rozdelila Správa štátnych lesov Vysoké Tatry poľovné revíry podľa spôsobu poľovačiek nasledovne: Vyšné Hágy a Štrbské Pleso vyhlásili za revír s vyhradeným ministerským odstrelom, Podbanské s odstrelom lesníckym personálom s Tatranskú Lomnicu ako revír s poplatkovým odstrelom.

Martin Lehotský pomerne mladý odovdovel a potom býval v starej horárni na Štrbskom Plese so svojou sestrou. Je až dojemné, ako si na neho spomínajú pamätníci: „Bol to vzdelaný, kultivovaný, odborne zdatný zamestnanec štátnych lesov, prístupný novým myšlienkam.“

Počas druhej svetovej vojny to bol práve vedúci poľesia na Štrbskom Plese Martin Lehotský, ktorý spolu s prednostom pošty Jánom Jurekom boli už v júli 1944 v kontakte s partizánmi zo Sklabiny a Liptovskej

Horár Martin Lehotský.

dzal aj významné osobnosti na poľovačkách v okolí Štrbského Plesa, v tridsiatych rokoch sprevádzal na poľovačke dokonca vtedajšieho prezidenta novovzniknutej Československej republiky Tomáša Garriguea Masaryka.

Ako horár a vášnivý poľovník sa Martin Lehotský zaslúžil o skvalitnenie genofondu srnčej zveri a o uchovanie a ochranu kam-

Martin Lehotský (druhý sprava) sprevádzal často pri poľovačkách vzácnych hostí.

Kokavy a aktívne sa tak zapojili do príprav na celonárodný protifašistický odboj. Po vyhlásení Slovenského národného povstania bol na Štrbskom Plese okamžite založený revolučný národný výbor /RNV/, pričom kontakt medzi povstalcami a RNV na Štrbskom Plese v nasledujúcich mesiacoch udržiavali najmä zamestnanci štátnych lesov na čele s Martinom Lehotským.

Martin Lehotský zomrel 24. marca 1978 vo veku 88 rokov. V jeho diele a stopách pokračoval jeho syn Tibor Lehotský /1921 – 2000/, poľovník, maliar poľovníckych motívov a fotograf prírody. Lesnícku tradíciu rodu zachováva a rozvíja aj vnuk PaedDr. Tibor Lehotský /1956/, aktívny poľovník, uznávaný majiteľ psieho poľovného plemena bavorský farbiar.

Podľa knihy Milana Koreňa „Od Štrby po Štrbský štít“ voľne spracoval Peter Chudý

ROK 2020, ROK PLNÝ OKRÚHLÝCH ŠPORTOVÝCH VÝROČÍ

Vstúpili sme do roku 2020, v ktorom bude na Štrbskom Plese usporiadaných nielen viacero významných medzinárodných športových podujatí, ale si zároveň pripomenieme aj okrúhle výročia niekoľkých slávnych podujatí, ktoré sa v minulosti uskutočnili v rokoch, končiacich na celú deťasťku. V tomto januári si tak pripomenieme 120 rokov od usporiadania Majstrovstiev Európy v rýchlokorčuľovaní v roku 1900 ešte v období Rakúsko – Uhorskej monarchie, 100 rokov od usporiadania Zimných športových hier v roku 1920 už v novej Československej republike a 90 rokov od usporiadania Majstrovstiev Európy v krasokorčuľovaní mužov v roku 1930.

Prvým významným európskym športovým podujatím, ktorým sa Štrbské Pleso ako centrum zimných športov vo Vysokých Tatrách nezmazateľne zapísalo na športovú mapu sveta, boli ôsme Majstrovstvá Európy v rýchlokorčuľovaní, ktoré sa na zamrzutej hladine jazera uskutočnili 3. a 4. februára 1900 za účasti pretekárov zo šiestich krajín. Upravené plochy na jazere už vtedy v zimnom období slúžili korčuľiarom a hráčom curlingu, ktorý sa tu udomácnil vďaka požiadavkám anglických hostí.

Už začiatkom januára 1900 dostal J. Szentiványi žiadosť Budapešťianskeho spolku korčuľiarov o usporiadanie rýchlokorčuľarských pretekov na Štrbskom Plese. Spolok sa tak chcel poistiť pre prípad nepriaznivého počasia v Budapešti, kde boli pôvodne majstrovstvá plánované. Keďže pre Szentiványiho to bola určite ďalšia forma reklamy, súhlas s podujatím udelil,

ME v krasokorčuľovaní mužov 1930, pretekárov sledovala veľká divácka kulisá.

aj keď ešte v januári 1900 sa z jazera ťažil ľad pre chladiarenské účely. V zmysle uzatvorenej zmluvy s hosťiteľským podnikom na Štrbskom Plese bolo zabezpečené stravovanie pre 70 osôb, pričom počet zahraničných účastníkov a hostí, ako aj

domácich súťažiacich a členov súťažnej komisie bol 50 osôb.

Pretekov sa zúčastnili pretekári zo šiestich krajín, a to: Fín Wathén z Helsínk, Rakúšan Weiss z Viedne, Rus Vollenweider z Petrohradu, Nóř Ostlund z Trondheimu,